СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 283. Джерзи Ситі, Н. Дж., середа, 4. грудня, 1929. VOL. XXXVII. No. 283. Jersey City, N. J., Wednesday, December 4, 1929. THREE CENTS.

АМЕРИКА ПРИГАДУЄ РОСІЇ І КИТАЄВИ ПАКТ КЕЛОГА

ВЗИВАЄ ЇХ ДО ЗАЛИШЕННЯ ВІЙНИ І ПОЛАГОДЖЕННЯ СПОРУ МИРНОЮ ДОРОГОЮ.

ВАШИНГТОН, 3 грудня. — Секретар стейту Стимсон вислав до правительств Росії і Китаю ноти, в яких пригадує їм, що вони підписали Парискій договір проти війни. Супроти цього взиває їх до припинення війни в Манджурії і полагодження спору щодо Східно-китайської залізниці дорогою мирних переговорів.

Крок Америки поперла Франція. Велика Британія не відмовиться рівнож від попертя. І можна надіятися, що попруть його 53 держав, які підписали пакт Келога і які повідомлено про інтервенцію з боку Злучених Держав.

ПАЛАТА ПОСЛІВ ВИТАЄ БИРДА.

ВАШИНГТОН, 3 грудня. — При отворенню нарад палати послів президент палати Лонгворт відчитав привіт, який висилає палата полярному досліднику Бирдови зприводу його лету до полудневого бігуна.

НЮ ЙОРК ЗАВАЛЕНИЙ СНІГОМ.

НЮ ЙОРК, 3 грудня. — По небувалій студени зима обдарувала місто великими масами снігу. Було ховзко й люде падали на вулицях. Деяких треба було відвозити до шпиталів, а дві особи забилися на смерть.

НЕ ХОТІВ ВИДАТИ ВБИЙНИКА.

НЮ ЙОРК, 3 грудня. — На розправі в справі вбивства гемблера-міліонера Ротштайна зізнавали детективи і поліцмени. Детектив Патрик Флуд подав, що питав Ротштайна, хто стріляв до нього, але Ротштайн відповів, щоб його не питати, бо він того не виявить. Питали його, де його пострілено, на вулиці чи в готелю, але й на це він не давав відповіди, показуючи на зачинені уста.

ОСТОРОЖНО З КРЕДИТОМ ДЛЯ ЖІНОК.

ВАШИНГТОН, 3 грудня. — Купецька фірма пізвала посла Джорджа Гудлтона, щоби заплатив $245 за футро, яке взяла його жінка на кредит. Гудлтон відмовився від заплати, заявляючи, що він дає жінці кождого тижня $75 на особисті видатки і це має вистарчати на всі її особисті видатки. Судля Чарлз Робб попер становище чоловіка і порадив фірмі, щоби, коли дає жінкам кредит, питалася чоловіків, чи вони ручать за довг. Друга справа, додав судля, що те оречення може довести до иншої судової розправи, себто до розводу.

АЛЛЕН БОРОНИТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ЖОВНІРІВ.

ВАШИНГТОН, 3 грудня. — Генерал-майор Генри Аллен, командуючий американськими окупаційними військами на німецьких землях, подає, що це неправдиві закиди, які піднесено в „Анцайгер", німецькій газеті в Кобленц, де закидують американським жовнірам невідповідне поведення супроти населення, особливо супроти дівчат-телефоністок. Аллен твердить, що німецьке населення з слезами в очах прощало американських жовнірів, коли вони покидали Німеччину.

КАЖЕ, ЩО СЕНАТ НАРУШУЄ СВОБОДУ СЛОВА.

ВАШИНГТОН, 3 грудня. — Вилієм Гард, часописний кореспондент, закидує сенатови нарушення конституції. Гард твердить, що сенатська лабіїстична комісія потягала до відвічальности людей, котрі критикували статтями сенат, будучи тої думки, що крах на біржі був спричинений сенатською проволокою в ухваленню тарифового закона.

ПОСЛИ В ДОБРІМ ГУМОРІ.

ВАШИНГТОН, 3 грудня. — Між послами, котрі зїхалися на нову сесію, замітний добрий настрій. Наради розпочато внеском на скерчення податків на суму $160,000,000.

СТРАЙК КРАВЦІВ ЖІНОЧОЇ ОДЕЖІ.

КЛІВЛЕНД, 3 грудня. — З кінцем того місяця готово прийти до великого кравецького страйку, який думають провести у 7 містах.

Рахують, що вийде на страйк понад 80,000 кравців. В самім Ню Йорку страйкуватиме 45,000 кравців. Справу того страйку піднесено на конвенції „Інтернешенел Лейдіс Гармент Воркерс Юніон".

ХТО ХОЧЕ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ФІЛІПІН?

КАЖЕ, ЩО ТІЛЬКИ ЦУКРОВІ МАГНАТИ АМЕРИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ТОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ДЛЯ СВОГО ВЛАСНОГО ІНТЕРЕСУ.

НЮ ЙОРК, 3 грудня. — Вінцентe Вілямин Філіпіно, адвокат і письменник, мав виклад про Філіпіни. Він підніс, що філіпінське населення задоволене з теперішного положення, а ввесь рух за незалежністю Філіпін піддержують головно американські цукрові промисловці, бо не хочуть допускати до стейтів філіпінського цукру, а хочуть ограничити його довіз без оплати мита принаймні до 500,000 тон.

Філіпіно твердить, що коли6 Філіпіни стали незалежними, то почалися на Пацифіку нові міжнародні інтриґи, які довели6 до японсько-англійського союза.

БУРІ НА ОЗЕРАХ.

СОЛТ СТЕ МЕЙРІ (Мишиґен), 3 грудня. — Підчас бурі затонув тяґаровий корабель Кайова. Згинуло 5 моряків, а решту залоги виратувано.

ПОЧТА ВИКАЗУЄ НЕДОБІР.

ВАШИНГТОН, 3 грудня. — Зі звіту генерального постмейстра Бравна виходить, що держава мусить доплатити цього року до почти $85,461,176.

ЗАВАЛИЛИСЯ БУДИНКИ.

Зпід руїн двох мешкальних домів у Марселі (Франція), що завалилися з невідомої причини, видістали 11 трупів мешканців цих домів. Думають, що під руїнами знаходиться ще більше жертв.

СЕРЕДНОВІЧЧА В ЕСПАНІЇ.

В еспанськім місті Білларія де Кампос поставили на приказ тамошнього пароха костир і спалили на ньому серед дзвонення дзвонів всі твори поета Ґалдоса. Навіть славні „Національні епізоди" принесли на костир з міської бібліотеки.

АРЕШТУВАННЯ СВЯЩЕНИКА ЗА ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ.

На Словаччині арештовано священика Янковича, який від деякого часу був головою християнсько - соціялістичної партії. Суд обвинувачує його в державній зраді, якої цей священик мав нібито допуститися, працюючи в користь мадярської ірреденти в Чехословаччині.

ЦІКАВИЙ СТРАЙК.

В Ріо Ґранде Суль (Бразилія), в місті С. Марія застрайкували всі шофери, голярі, стрижії, кельнери, і ці, що носять пакунки. Страйк відноситься до одної особи, а є ним якийсь Морайс Фернандес. Його ніхто не прийме до авта, не вільно йому прийти до ресторану, бо ніхто йому не услужить, ніхто його не обстриже, не оголить, пакунка не візьме. Здається, що цей страйк має щось спільного з виборами, цебто з політикою.

РОЗВЯЗУВАННЯ ЛУГУ В ЖОВКВІ Й АРЕШТИ.

В Жовкві розвязала польська влада тамошній Луг. Причиною розвязання було те, що члени Лугу зложили на жовківському цвинтарі в дні 1-го листопада на могилах Січових Стрільців вінці. Притім поліція арештувала кількох луговиків.

ТАЙНИЙ ПЛАСТ.

Польські ґазети доносять, що в Коломиї в українській гімназії викрито тайне товариство „пласт", до якого належало 18 учеників. Головою був ученик Никифорчин, якого арештовано.

ВІДГАДАННЯ ХОРОБИ НА ВІДДАЛІ 13,000 КЛМ.

Сучасна техніка дійшла вже до таких успіхів, що можна передавати образи бездротним телеграфом на величезні віддалі. Недавно стався такий випадок, що лікар з Буенос Айрес (Арґентина) потрафив відгадати за допомогою радіо-фотографії хоробу пацієнта, що находився в Берліні. Був то багатий арґентинський плянтатор, що приїхав за ділом до Берліна та несподівано захорів на очі й почав тратити зір. Хоч у Берліні є чимало добрих лікарів, плянтатор забажав довідатися про думку свого приятеля, знаменитого арґентинського окуліста, проф. Кастекса. Берлінські лікарі сфотографували за допомогою спеціяльного апарату очне дно хорого і пересдали по світлину через радіо з Берліна до Буенос Айрес. Відбита світлина в Буенос Айрес була така виразна, що проф. Кастекс відразу відгадав хоробу, — була це невилічима пухлина мозку.

ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ.

В р. 1930 дня 1 вересня відбудеться новий перепис населення у цілій Бразилії. Добре, — пише прудентопільська „Праця" — що вже тепер заповідається цей перепис, а то й для нас, Українців, буде час підготовки, щоб по наших мисіспіях усі відповідні комісії заявляли, що ми Українці — а не Поляки, Австріяки, або Руссос. Воно добре думати вже тепер про те.

ЧЕРВОНИЙ ПІВЕНЬ.

У селі Гряда під Львовом згоріли три стирти сіна й соломи власности ґрафа Скарбка. Цю пожежу видно було у Львові і львівська пожежна сторожа виїзджала до Гряди гасити вогонь. Польська преса знов подає нічим недоказані відомости, що стирти підпалили українські саботажисти, та що на цих стиртах та на плотах були вивішені жовто-блакитні українські прапори. Таксамо пояснює собі польська преса пожежу у фільварку в Зашкові, де нібито українські саботажисти спалили кілька стирт.

ПОЛІТИКА СЕРЕД УЧНІВ.

Дня 7. листопада у Медлінгу (під Віднем) 18-літний ученик електротехнічної школи Савкель застрілив у політичній суперечці свого товариша, учня тоїж школи Бахту. Савкель був фанатичним прихильником організації „Гаймвер", а Бахта ворогом тої організації і на цім тлі між давніми приятелями панували гострі конфлікти, які вкінці пхнули одному з них револьвер до рук. Молодого вбийника арештовано.

ДИВОГЛЯДИ ПРИРОДИ.

В архангельській губернії одна селянка привела на світ дитину, яку привезено до ленінградської клініки для обсервації яко цікавий обяв: Ця дитина жіночого пола має руки розвинені у формі розгалужень дерева, а галузки ці мають при народженні довжину 8 цм. Ліва нога тої дівчини має також вигляд галузки дерева. Дівчина ця вже має тепер 7 місяців і є цілком здорова та має всі психічні прикмети нормальної людини.

ДЕРЕВА, ЩО СВІТЯТЬ.

В німецькій Надренії, де панує дуже сильний автомобілевий рух, часто трапляліся катастрофи через те, що авта наїжджали у темряві на придорожні дерева. Німецькі власти придумали тепер спосіб, щоби влекшити їзду автами. Вони казали на небезпечних закрутах доріг помалювати пні дерев фосфоризуючою масою так, що придорожні дерева світять тепер у ночі, дозволяючи шоферам авт краще орієнтуватися у пітьмі.

ОРЕЛ ВХОПИВ ДИТИНУ.

В Альпах вхопив недавно орел дитину на очах матери і ще кількох свідків. Пошукування зіяли поважну суму грошей, але не мали успіху. Вояки і гірняки робили цілі виправи в гори, обшукували вірлині гнізда й почасти знищили їх, бо в положному часі це є вже стало намножилося велике число орлів і спричиняють населенню великі шкоди в звірятах, але, як це ми подали, і в дітях.

АРЕШТУВАННЯ ВІЧЕВИКІВ.

В Кінчаках нових, пов. Станиславів, відбулося справоздавче віче сенатора Черкавського. На віче прибули громадяне з Горожанки. По короткій промові сенатора Черкавського віче розвязано. За якийсь час прибула поліція зі Станиславова до Горожанки й арештувала тих людей, що були на вічу. Арештовано разом 35 людей. Їх закутих відставлено до Станиславова.

ШВАҐЕР СТАЛІНА ШМЕРАЛЬ УТІК З МОСКВИ.

Відомий провідник чеських комуністів, д-р Шмераль, який в останньому часі був у Москві комісарем для справ Далекого Сходу, повернув до Праги з цілою родиною. Як причину свого виїзду д-р Шмераль подає ненормальні відносини в лоні комуністичної партії, яка, не рахуючися з господарськими та політичними відносинами Европи, щораз більше сходить на манівці.

ПЕЧІНКА ЯК ЛІК ПРОТИ ПОГУБНОЇ АНЕМІЇ.

Проти погубної анемії не було донедавна ніякого ліку і хорий мусів умирати. Від кількох літ уживає медицина проти цеї недуги відповідної дієти, при помочи котрої можна вилічити хорого на погубну анемію. Хорий мусить споживати кождого дня найменше 250 грамів печінки. Найкраще надається до цього сира печінка. Але тому, що пацієнтови буде трудно їсти денно таку велику скількість сирого мяса, то лікарі дозволяють їсти печінку в печеному стані. В прочім їді треба повздержуватися від товщу, а їсти багато мучних страв.

ГРАБУЮТЬ І БЮТЬ СЕРЕД БІЛОГО ДНЯ.

Під таким наголовком офіціоз московської окупаційної влади на Україні — „Пролетарська Правда" містить у числі з 8. жовтня ц. р. слідуюче повідомлення: „На території бесарабського базару на розі Байсейної й Прозорівської вулиць осіла ватага карних злочинців. Ці злочинці на очах у всіх серед білого дня нахабно виривають з рук не тільки в жінок, а й у чоловіків торбиночки, портфелі з грішми, цінними документами, клунки з речами то що. На гістеричні вигуки жертв ніхто не відгукається. Приватна публика, природно, боїться встрявати, бо компанія бандитів дуже велика й розправа її за втручання неминуча. Дуже багато дістається й селянам, що приїздять на привіз. Грабування селян кінчається тим, що коли селянин „наважиться" просити помилування, його бють камінням, аж поки той знепритомніє. Робітники й робітниці майстерні „Текстильник" удалися до адміністрації з проханням ужити потрібних заходів, але наслідків нема ніяких. Друге, з підписами більше як 100 робітників і робітниць цієї самої майстерні послали до міськміліції заяву з таким самим змістом, а справа не рушає з місця. Коротко кажучи, бандитизму цих духваних опришків і описати не можна. Треба тільки додати, що ця банда, як мале тут же лох, куди вони спускаються із добичу, а звідти їх підземні ходи виводять їх далеко за межі цієї бесарабської території".

НЕ ВІРЯТЬ, ЩО СОЙМ ЗМОЖЕ ПРАЦЮВАТИ

САМІ ПОЛЯКИ ДУМАЮТЬ, ЩО ПІЛСУДСЬКИЙ РОЗЖЕНЕ СОЙМ. ОПОЗИЦІЯ ЗБИРАЄТЬСЯ ВИСЛОВИТИ НЕДОВІРЯ УРЯДОВИ.

ВАРШАВА (Польща), 3 грудня. — Засідання польського сойму призначене на полудень 5-го грудня. На порядку денному стоїть затвердження державного бюджету та законопроект про приняття витрат, які були зроблені два роки тому поверх бюджетових сум. Також має бути ухвалений закон про дальший порядок витрат державних сум поверх асиґнованих бюджетом.

Лівиця й центр сойму мають намір внести резолюцію недовіря до уряду. В той саме час правительственний бльок хоче предложити свою резолюцію недовіря до президента сойму Дашинського. На цьому має прийти до гострих сутичок між ріжними соймовими фракціями.

Загально самі Поляки думають, що Пілсудський добється від президента Мосціцького розвязання сойму, щоби потім декретом президента республики впровадити нову конституцію Польщі. Отже Польща стоїть тепер перед новими потрясеннями. Є чутки, що коли сучасному урядови доведеться піти до димісії, то формування нового правительства буде доручено генералови Сосниковському.

НОВІ ЖЕРТВИ ЧЕРВОНОГО ТЕРОРУ.

В ТУРКЕСТАНІ РОЗСТРІЛЯНО 13 ТУБИЛЬЦІВ ЗА ВБИВСТВО КОМУНІСТИЧНИХ УРЯДНИКІВ.

САМАРКАНД (Туркестан), 3 грудня. — По наказу чеки розстріляно 13 місцевих магомедан, учасників повстанської банди Басмачів. Їх обвинувачено за напад на село Кассан та за вбивство там секретаря сільського совіту, голови комуністичної кооперативи та одної дівчини-магомеданки, що зняла зі свого лиця серпанок.

БОЇ ПРИПИНИЛИСЯ.

РОСІЙСЬКА АРМІЯ ЦІЛКОВИТО ВІДІЙШЛА З КИТАЙСЬКОЇ ТЕРИТОРІЇ, ОЧІКУЮЧИ ПЕРЕГОВОРІВ.

МОСКВА (СССР), 3 грудня. — Місцеві урядові кола зберігають повну мовчанку зприводу комунікату американського міністра закордонних справ, Стимсона, в справі манджурських подій у звязку з пактом Келога. Очевидно тепер, коли большевики й Китайці почінають між собою безпосередні переговори, відпадає потреба взагалі звертатися до Келогового договору.

Російські війська цілковито відійшли з китайської території й припинили всі воєнні акції проти Китайців. Тепер доводиться спокійно чекати між противниками вислідів переговорів, які будуть провадитися без втручання сторонніх держав. Навіть Японія, яка має свої власні інтереси в Манджурії, не бажає втручання не лише Ліґи Націй або якої европейської держави, але навіть нанкінського китайського уряду.

СПІР ІЗЗА БІГУНА.

КАЖЕ, ЩО НОРВЕГІЯ МАЄ ВСІ ПРАВА НА ВОЛОДІННЯ ЗЕМЛЯМИ ПІВДЕННОГО БІГУНА.

КОПЕНГАГА (Данія), 3 грудня. — Перебуваючий тут Норвежець майор Грен, котрий був у виправі до південного бігуна капітана Скота, заявив, що право на землі підбігунові й бігунові має Норвегія, бо перший досяг бігуна Роальд Амундсен, який закріпив там норвежський прапор. Як відомо, капітан Скот загинув у підбігунових краях, коли вертався, після Амундсена, з бігуна.

Тепер розпочався спір між Америкою та Англією ізза того, кому мають належати підбігунові землі, бо ще перед Бирдом там був англійський капітан Скот. Але, як бачимо, Норвежець Амундсен випередив усіх.

МОРСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ.

РОСПІЧНЕ СВОЮ ПРАЦЮ В ЛОНДОНІ 21 СІЧНЯ. АНГЛІЙСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ВЖЕ ІМЕНОВАНА.

ЛОНДОН (Англія), 3 грудня. — Мек Донелд заявив у парляменті, що морська конференція пятьох держав роспічнеться 21 січня наступного року. На порядок денний поставлено лише справу обмеження морського зброєння учасників конференції.

Англійська делеґація складатиметься з самого премієра Мек Донелда, міністра справ закордонних Гендерсона, першого лорда адміральства Александра та секретаря Індії Веджвуда.

ВИРВАЛИСЯ З „РАЮ".

АЙДКУНЕН (Німеччина), 3 грудня. — Сюди прибула нова партія Німців-кольоністів, котрі тікають з Росії в світ за очі. Прибувших цим разом є 244 дорослих і 157 дітей. Всі вони страшенно виснажені й вимучені. З собою привезли лише нелюдні закрипки лахміття та маленькі скриньки. Це все, що залишилося з майна колись багатих кольоністів.

Всім прибувшим зроблено лікарський огляд, продезинфековано їх одежу та річі. Приміщено їх у тимчасових бараках, збудованих німецьким військом. Відпочивши, всі вони тепер почувають себе радісними й задоволеними, що нарешті вирвалися з безвиглядно тяжкого життя.

ПАПА РИМСЬКИЙ НАРІКАЄ.

ВАТИКАН СИТІ (Ватикан), 3. грудня. — Папа римський виступив з протестом проти італійської фашистівської преси, яка на думку папи занадто одностороння в спорі папи з Італією ізза того, кому належить виховувати молоде покоління: чи державі, чи церкві. Він говорить, що італійська преса містить усі заяви Мусоліні та инші, направлені проти втручання церкви у виховання дітей, але цілковито замовчує про все те, що говориться в обороні становища церкви в цьому питанню.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDFD 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДО ТЕМИ: ХТО БІЛЬШИЙ ВОРОГ?

Вісти про арешти українських культурних діячів на Радянській Україні відбилися широким відгомоном рівнож і в польській пресі. Море крокодилячих сліз виливає вона з того приводу головно тому, що отсе арештовано людей, котрі на думку польської преси були прихильниками покійного Петлюри і його ідеольоґії, яка предбачувала вільну Україну в унії з Польщею. Польська преса бере за доказане те, що закидує арештованим большевицька влада, посуджуючи їх про звязок з тою частиною придніпрянської іміґрації, яка згуртувалася біля Андрія Левицького й побирає „пособія" з боку Польщі та працює по вказівкам польського міністерства справ закордонних.

І вистарчить поглянути от хоч би на шикаґовський „Дзеннік Звйонзкови" з 26 листопада, щоби зорієнтуватися, що Поляки в нічім не поступили, коли ходить о розуміння українсько-польської проблеми. Український справі присвячено там аж дві великі передовиці. Чого там не наговорено! І про Хмельницького згадують, і про У. Н. Р., і про похід Пілсудського на Київ, щоби відбудувати „самостійну українську державу над Дніпром". Польща представлена як велика приятелька України. Біда тільки, що „темний" український чорнороб не розумів значіння походу Пілсудського, як і не розуміє ще й сьогодня польської політики і відноситься до польської місії на сході ворожо, хоч та місія одинока може відбудувати українську державу. Так резонує польська газета.

У другій передовиці, „Резолюція українська пржецїв Росії", радується та сама газета зприводу того, що останні масові арешти на Радянській Україні доводять Українців до грімкого протесту проти Росії. Це є, каже польська газета, дуже важний момент. Бо тепер є нагода відвернути Українців від протестів проти Польщі, а тим самим дати змогу світови забути за ті протести. Тепер можна підперти Українців перед світом у їхніх протестах проти Росії, бо в той спосіб Росія стане властивим ворогом України, а Польща приятелем. Це є, каже далі польська газета, дуже добра нагода, щоби освідомити світ, що „не мусі биць так зле Українцом з Польсков, скоро протестуйон пршеців Росії". Це є час, щоби Українці зрозуміли, що „не етс добже в політице робіць цось половічне. Тша єхаць на цалеґо, як муві пшислове". Треба отже українським політикам переконувати самих Українців, що „ест ружніца мендзи Польском і Росіов" і візвати їх „до абсолютней льояльносці для Ржеипосполітей", бо Росія — більший ворог України.

Можнаб дивуватися тій польській базграніні, але годі, бож тесаме доводиться нам чути і від наших професорів „високої політики".

Б. Дніпрянський.

ПРОБЛЕМА СТАЛОГО МИРУ НА СХОДІ ЕВРОПИ ТА УКРАЇНА

І. Сучасний імперіялізм та ілюзії загального миру.

Апостоли пацифізму та трабанти світового миру за останні роки знову завзято поширюють в ріжних суспільних колах ілюзію про загальне замирення, посилаючись то на ролю Ліґи Націй, то на такі договори, як пакт Келоґа, льокарнську угоду, або на инші договори приязні. Деякі з цих утопістів мріють навіть про утворення спілки европейських держав та про загальне роззброєння, як також про цілковиту заборону збройних конфліктів для вирішення усяких можливих чварів та суперечностей поміж сучасними державами.

Зважаючиж, що недавна европейська війна, яка провадилась неначебто для захисту принціпів демократії та задля визволення поневолених націй, не виправдала надій і не причинилась до консолідації міжнародних відносин, а навпаки, **утворила цілий ряд нових, не менш небезпечних для миру антагонізмів** та привела тільки до господарського занепаду Европи. Нинішні приклонники нового „Пакс Романа" закликають нарешті схаменутися усіх зацікавлених у збереженні сучасного ладу, культури та цивілізації, й ужити належних заходів, щоб унеможливити виникнення нових жахливих воєн.

Проте в той час, як деякі лібералі, демократи, радикали та соціялісти разом з апостолами пацифізму галасують про потребу загального замирення та про ту чи иншу стабілізацію, **всі держави готовляться до захисту своїх кордонів, кольоній та стану посідання.** І справді ріжні конференції про роззброєння збіраються одна за другою без жадного практичного результату, а тимчасом військова промисловість не зменшується, а поширюється (скількість літаків, тенків, гармат, кулеметів, панцирників то що нині у кілька разів перевищає передвоєнну). Правда, такі держави, як Німеччина, Австрія, Мадярщина, Болгарія, звязані по руках та ногах верзальським та иншими договорами, позбавлені можливости брати активну участь у сучасних перегонах щодо зброєння, але якраз тому вони домагаються собі права готуватися до майбутньої війни, якщо держави-переможці чи їх спільники та васалі не бажають стати на шлях роззброєння.

Проте Німці та їх спільники по недолі даремно покладають надії на Ліґу Націй або на льокарнську угоду чи пакт Келоґа; вони забувають, що хто програв війну, той має і розплачуватись, як висловився свого часу Ллойд Джордж. Цебто, поки Німеччина не сплатить останнього феніґа, Німцям мабуть не вдасться визволитися з тяжких кайданів верзальського договору, якщо не зміниться сучасне становище в Европі. Тим більше, що викроєна Клемансом та Ллойд Джорджом сучаснішна карта Европи, як відомо, поділила европейські держави на два табори, які мають дуже суперечні інтереси. Так Греція, Румунія, Чехословаччина, Бельгія, Франція та почасти також Англія уважають якраз **сучасне становище** основною базою для загального замирення й, спіраючись на авторітет Ліґи Націй, вимагають від инших держав безумовного **визнання нинішнього статус кво.** І навпаки, Німеччина, Болгарія, Мадярщина, Італія, Австрія та Литва, посилаючись на те, що сучасна карта **суперечить принціпови самовизначення націй,** що в теперішніх кордонах вони не встані існувати та розвиватись, вимагають **ревізії мирових договорів** або перерозподілу мандатів на кольонії.

І справді не треба забувати, що в сучасній Европі (без совітських републик) з населенням у 350 міліонів нараховується около **50 міліонів так зв. національних меншостей,** цебто сема частина населення находиться в стані **поневолених націй.** Самі творці мирових договорів певно уважали таке становище ненормальним, а тому зобовязали ріжні держави дбати про національно-культурний розвиток поневолених націй. Проте в дійсности ці 50 міліонів **віддані на поталу пануючих націй,** а Ліґа Націй, що начебто мала охороняти права меншостей, цілком відмовляється зробити щонебудь на їх користь. Мало того, **змагання поневолених націй до свого визволення** вважаються в деяких колах за загрозу мирові.

Проте нинішні поневолені нації ще не забули, що свого часу визволення Поляків, Чехів, Румунів, Греків, Сербів, Болгар то що, теж загрожувало колишньому статус кво в Европі; якби поневолені нації **не боролися** за свою волю, то сучасна карта Европи булаб цілковито иншою. Крім того всім відомо, що в таборі **великих імперіялістичних держав,** які змагаються за панування над ріжними світовими теренами, ще не припинилася завзята **боротьба за розподіл кольоній.** Якраз на грунті цього суперництва вибухають ті збройні конфлікти, які дають нагоду поневоленим націям через ту чи иншу співучасть у них виборюти собі волю та державність. Так, нинішне суперництво поміж Злученими Державами та Великобританією, як також антагонізм поміж Злученими Державами та Японією, або поміж Францією та Італією, чи ріжні чвари поміж Совітським Союзом та Китаєм і Великобританією, або Китаєм та Японією, і нарешті безнастанні суперечки поміж Францією та Німеччиною, не зважаючи на всякі мирові пакти і договори приязні, хіба на загрожують у будучині великими збройними конфліктами? Тому саме ріжні кольоніяльні або напівкольоніяльні країни і **покладають свої надії** не на це загальне замирення, а **на майбутні жахливі війни.** Бо, як свідчить історичний досвід, **поневолені нації здобувають собі визволення лише ціною крови та великих жертв.** Пануючі нації ніколи не зрікаються добровільно свого панування, коли до цього їх не змусить їх збройна сила. От нпр. сучасна Польща та Румунія 10 років тому захопили кілька міліонів ріжних націй і поневолюють їх не менше, як свого часу пригноблювали самих Поляків чи Румунів російській або турецький імперіялізм. І звичайно на світі нема такого пацифіста-утопіста, який би вірив, що міліони поневолених нині Українців зможуть визволитися з тяжкої польсько-румунської неволі без збройної боротьби, та що Польща і Румунія добровільно зречуться свого панування на загарбаних українських землях.

(Кінець буде).

РОБОТА ЦАРЕСЛАВНИХ АГЕНТІВ ВЕДЕТЬСЯ ДАЛІ.

Відома річ, що кожне деспотичне правительство, щоби виправдати свої утиски проти підданих, завжди вигадує небилиці про зовнішнього ворога, який „готує похід" на „нашу батьківщину". Так саме кожне внутрішне незадоволення населення владою деспоти завжди стараються пояснити „чужими впливами", „чужими інтриґами". Так царська Росія завжди шукала виновників революційного руху серед Жидів, „знаходила" ріжні „шкідливі" впливи Европи, коли ходило про незадоволення населення внутрішним політичним та економічним станом її.

Тодіж було вигадано байку про „німецьку інтриґу" й „німецькі марки" в українському національному та визвольному русі. Вмерла царська Росія й на кремлівськім престолі засів другий самодержець, на цей раз кавказький „ішак", а влада стала ще більше жорстокою, ще більше деспотичною. Нарід незадоволений і стогне під її канчуком. Тому виникають часті отверті бунти проти влади, ведеться велика праця по підготові нової революції в Росії, а на Україні населення прагне до створення своєї власної державности. Тепер уже Німеччина далеко відійшла від справ Сходу Европи й тому годі в ній шукати жерела до українського сепаратизму. Треба вигадати нову байку.

І ось большевики придумали, що Німеччина мусить заміняти в їх боротьбі проти української державности (при помочі обплюгавлення цієї боротьби як чужоземної інтриґи) Польща та взагалі „буржуазні держави". Тому кожен протикомуністичний рух оголошується большевиками „інтриґою чужинців", а український державницький рух, який змагається в однаковій мірі проти Польщі, Румунії, Чехії, як і проти Москви, оголошується польською чи якою иншою інтриґою. Діячів українського національного руху й не тільки політичного, а навіть лише культурного, оголошується чужинецькими агентами, шпіонами і т. п. Цим влада намагається затерти те, що вона сама являється причиною незадоволення й що внутрішні обставини такі, які приводять населення до боротьби з нею.

Щоби показати, що й „нарід так думає", кожна деспотична влада має відповідні „народні" організації, котрі творяться спеціяльними її аґентами й утримуються при моральній і матеріяльній допомозі правительства. Царська Росія мала для цього ріжні „Союзи Русскіх Людей", „Союз Архангела Гаврила", низку инших „патріотичних" орґанізацій і цареславну церкву. Большевики ці всі „союзи" замінили комуністичною партією та ріжними „спілками" й „організаціями", які тепер творять ілюзію громадської думки. Цареславну церкву перемінили большевики на „живу" чи „діяльну". Всі ці „нові" організації ведуть стару роботу прославлення й прислужництва російському правительству та ідеї російського імперіялізму так само, як це робили старі „організації", бо властиво й виконавцями цієї „почесної" роботи подекуди залишилися старі агенти.

Царська влада видавала свої рептильні „газети", такі як „Знамя", а большевики видають „Прапор". Видавали царі ріжні „Запіскі Союза Русскіх Людей" з написами „Прочь, Жиди, Русь Ідьот", а большевики видають ріжні „Вісти" та „Звестія" з такимиж „революційними" написами, як „Смерть Націоналістам-Шовіністам", бо „Комуністична Русь Іде" і т. д. Цареславні аґенти влаштовували ріжні „патріотичні маніфестації" в Росії й за кордоном, а большевики також уряджують „комуністичні маніфестації" та „віча", на яких хвалять московського червоного „Царя Батюшку" Сталіна й кленуть та опльовують всіх тих, що борються проти крівавої диктатури моють усіх тих, що борються за визволення українського народу зпід чужинецького рабства, й котрі завданням життя свого поставили визволення українського народу з пут соціяльного й політичного рабства та створення Української Соборної Народоправної (а не „партійноправної") Републики.

Засліплена комуністичними гаслами, несвідома національно й безкритична українська маса своею присутністю на таких вічах та „манифестаціях" пособляє большевицьким агентам творити „ілюзію" народнього гніву на своїх борців, котрі ведуть тяжку боротьбу за визволення українського народу, й твердити, що український нарід далі хоче лишатися під опікою Москви та взагалі не прагне до творення своєї державности. Мовляв, Українці віками були погноєм чужинцям і тепер вони хочуть далі лишитися такими самими. Мовляв, український нарід нічого більшого не хоче й ні нащо не здатний більше, як на цілування руки свого пана, що його бє. Ось та „почесна" робота, яку комунославні московські аґенти провадять серед української еміґрації в Америці, бо не можуть вони тут допнятися до такої „геройської" роботи, яку роблять їх товариші на Україні, щоби власноручно розстрілювати українських селян та національно-свідомих українських робітників.

Евген Мюлер.

ЗОЗУЛЬКА.

Діялося це в часах, коли вельможі були панами життя та смерти селян. Приключилося раз, що брата одного з вельмож найшли неживого в полі. Вельможа сердитий та сумний — бо любив дуже свого брата — приказав шукати вбийника. Обіцяв жорстоко покарати його.

Того самого вечора, коли клячав і з плачем молився при тілі небіщика, почув крики недалеко замку.

У хату ввійшов старший дворак Крудас і сказав:

— Пане, я вам відшукав убийника та приказав схопити його.

— Привести його сюди! — приказав вельможа — при трупі мойого брата хочу судити вбийника.

Слуга дав знак і прислуга привела селянина перед лице вельможі. Селянин упав на коліна та благав:

— Змилосердися, пане, надімною! я не вбив твого брата!

Вельможа казав Крудасові дати докази, що обтяжували підозрілого в убивстві.

— Не бачиш, пане, крованих плям на його одежі? Це кров твойого брата, мій володарю.

— Чому ти вбив його, нікчемнику? — спитав вельможа мужика.

— Змилосердися, пане! Я не винуватий у смерти твого брата тай не знаю, відкіля взялася кров на моїй одежі. Нині, як я пополуднував у полі, на траві, заснув — колиж пробудився, побачив плями на одежі. Може крогулець летів мені понад головою, з окровавленою пташиною в кигтях.

— Спитайже, пане, того злочинця — настоював Крудас — як гаманець і перстінь опинилися в його хаті?

— Пізнаю гаманець і перстінь мого брата — потвердив вельможа.

— Може обвинувачений скаже, що птахи занесли це до його хати? — глумливо питався Крудас.

Селянин не вмів пояснити, відкіля ці братові річи взялися в його хоті, тому вельможа приказав спалити його живцем.

Присуд мали виконати на другий день. Засудженого замкнули в тюрму.

Ціла околиця обурилася, що людину, відому всім із бездоганного життя та голубиного серця обвинувачують у вбивстві. Богато людей пішло до замку, впали на коліна перед вельможею та свідчили за увязненим:

— Ми знаємо його від маленької дитини! Він мухи не вбив би! Відложи, пане, виконання присуду! Нині докази, щоправда, є проти нього, одначе завтра можеш викрити справжнього вбийника.

Вельможа, підюджений Крудасом, приказав приготовити стіс і сказав, що сам хоче бачити, як буде мучитися вбийник його любого брата.

Крудас занявся сам приготуваннями до екзекуції. Коли уставили стіс для засудженого та трибуну для вельможі, Крудас повідомив про це вельможу. Вельможа зараз пішов на місце екзекуції.

Товпи народу з плачем супровожали засудженого на його шляху до незаслуженої кари. Та він іще вспокоював їх:

— Не плачте, людоньки! Коли з Божої волі судилося мені вмерти за злочин, якого я не допустився, віддам Богові душу та прощу тим, які не мали милосердя надімною.

— Привязати його до стовпа та підложити вогонь! — приказав Крудас.

Вельможа мовчки приглядався всьому пильно, водив очима по засудженому то по крудасові та посіпак, що стояли із запаленими смолоскипами біля стоса.

— Скорше! — озвався Крудас.

— Ах, позвольте мені змовити молитву! — благав нещасний селянин.

— Зараз звязати! — заревів Крудас до посіпак.

Одначе вельможа почув благання засудженого та дав знак, щоби слуги здержалися. Він запримітив нетерпеливість на Крудасовім лиці.

Тимчасом селянин похнюпив очі та зігнув коліна, щоби вклякнути на камені, недалеко від трибуни вельможі.

Та як побачив червону комашку саме в тому місці, де мав уклякнути, не хотів роздавити її, а відсунув обережно пальцем на бік.

Вельможа запримітив це.

Потім селянин уклякнув і став молитися. Червона комашка тимчасом розпростерла барвні крильця, злетіла з каменя та сіла на ліву Крудасову руку. Вельможа приглядався комашці.

Крудас нетерпеливо роздавив комашку правою долонею і з гарного, маленького, невинного сотворіння осталася лише червона пляма на лівій долоні її вбийника.

Вельможа бачив це. Коли засуджений скінчив молитися, встав і посіпаки мали вести його до стосу, вельможа зійшов нараз із трибуни та сказав:

— Пустіть його. Він не вбив мого брата.

Коли вельможа говорив це, не тратив із очей Крудасового лиця. Він запримітив, що воно поблідло.

Всетаки Крудас підійшов до нього та спитав покірно:

— Алеж, пане! Докази є! Коли вважаєш їх недостаточними для засуду, то кого підозріваєш у злочині?

— Кого? — відповів впялившися в нього очі. — Може тебе, Крудасе.

— Мене, пане?! Мене?! — озвався дуже збентежений Крудас.

— Так, тебе, Крудасе! Тебе, бо гляди, кровава пляма є на твоїй долоні! Ти вбив невинну комашку, яка з довірям усіла тобі на руці. Тієї комашки несправедливо на смерть засуджений селянин не хотів убити. Ти вбив мого брата Крудасе! Признайся до злочину.

— Звяжіть його! — приказав вельможа прислузі.

Тепер Крудас, блідий на лиці, розповів уриваними словами, що боявся, щоби небіщик, що знав його проступки, не зрадив його перед братом, і вбив його. Колиж побачив селянина, що сидів на траві та полуднував, налив йому підступно опянюючого напитку, а коли селянин заснув, поплямив його одежу кровю вбитого, а потім сховав за пазухою гаманець і перстінь убитого, а при ревізії підкинув ці річи в селяниновій хаті.

Коли Крудас признався до всього, припав до колін свому панові та благав у нього пощади. Та вельможа не дав зворушитися його сльозам. Також із присутних ніхто не вставлявся за виновником. Його зараз спалили живцем. Невинний та милосердний селянин заняв на приказ вельможі становище Крудаса — старшого й довіреного слуги в замку.

Всі люди в околиці говорили, що Господь нарочно зіслав цю червону зозульку, щоби піддала вельможі справедливий присуд.

Тому то нарід так дуже шанує ці комашки-зозульки.

Договорився.

— Тату!
— Що?
— Чому ти оженився з мамою?
— Бо був дурний.
— Бідна мама...
— Чому?
— Що віддалась за дурного.

ПОДЯКИ.

Я, низше підписаний, член від. 15 У. Н. Союза в Бріджпорт, Па., складаю отсим сердечну подяку Укр. Нар. Союзови і його гол. урядникам за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $75.00. Це один із многих доказів, що У. Н. Союз по батьківськи піклується тими своїми членами, котрих незавидна доля чи то хоробою чи каліцтвом поставила у безвихідне положення.

Василь Пухта.

—o—

Я, низше підписана, членниця Тов. „Вільні Козаки", від. 116 У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головному урядови УНС за уділення мені 50 долярів з фонду запомогового.

Анна Штипована.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УКРАЇНСЬКА ДІВЧИНА ПРО ПЕРШИЙ ЛИСТОПАД В КРАЮ.

Громадянин Теодор Яворський з Вотервлит, Н. Й., одержав на днях дуже цікавого листа від своєї донечки Віри, учениці з 8 гімназіяльної кляси школи Українського Педагогічного Товариства в Тернополі. З надісланого нам листа подаємо слідуюче:

„Я тепер подразнена й така поденервована, що не можу спокійно сидіти, ні думати. Причиною того є Перший Листопад. Як діріґентка нашого гімназійного хору, а зглядно як заступниця управляла я нашим шкільним хором. Попри церковні пісні повторяла зі співачками вязанку наших стрілецьких пісень. Річ ясна, що я була ввесь час окружена шпигами, які слідили за тим, які ми пісні співаємо. Я знала, що вони й мене шпигують, але того цілком не боялася. Так минали дні, аж прийшов Перший Листопад.

„В той день рано в 9 годині було богуслуження за душі полеглих за Вітчину. Було дуже богато священиків і дуже гарна промова. Ця відправа лишила у кождого незатертий слід. Ми умовилися, що маємо пополудні зійтися в 5 годині на цвинтарі і там спільно помолитися на могилах. Я спізнилася не зі своєї вини й прийшла коло години шестої. Підчас моєї неприсутности співали товаришки без мене. Між иншим співали одну гарну революційну пісню. Я приходжу і бачу, що всьо в порядку. Всі стоять спокійно коло могили. Якраз скінчили співати. Приступаю до гурту, роздаю голос і співаємо стрілецьку похоронну пісню. Ми скінчили і хотіли співати другу пісню. Нараз роздався голос якогось панка, котрий „в імені права" казав перестати співати і приказав розійтися. Ми почали розходитися. Та хтось з гурту затягнув „Ще не вмерла". Тоді ввесь присутний нарід підняв голову і понеслася до неба грімка пісня. Та в тій хвилі кинулися на нас поліцаї й „штшельци" і давай стріляти за нами. Счинилася страшна паніка. Крик, біганина, стріли, зойк, — чисте пекло. Я втікаю рівнюж. Перекидаюся через могили, падаю, встаю, зачіпаюся за хрести, знову падаю, знову встаю, а за мною летять поліцаї і стріляють. Якось втікла я на поле.

„Це все було в пятницю, а в суботу забрав мене поліцай у 6 год. вечером на зізнання. Мучили мене до 10 години в ночі. Через неділю залишили мене в спокою, а в понеділок взяли мене знову на допити і замкнули до тюрми разом з трома товаришками. Кинули нас до вязниці, де сиділи якісь злодії чи ще гірші осібняки. Ми змушені були слухати таких бесід, що волосся дубом ставало. Тримали нас через цілу добу, а у вівторок пополудні випустили. Казали нам явитися до старосства, а воно покарало нас двома тижнями тюрми, без заміни на грошеву кару. Ми внесли рекурс. І невідомо, що з того вийде.

„І таке то, мій сердечний Тату. Серце крається глядіти на ту страшну несправедливість. Сльози вже не ллються, каменіють, а тільки пястук стискається і добувається тяжкий стогін пімсти. Терпимо, мій Тату, й то старшно терпимо! Крім нас чотирох, засуджених на 14 днів арешту, є ще богато инших засуджених. Я, Тату, з того дуже задоволена й горджуся своїм арештом, але мучить мене згадка за моїх Батьків, що будуть мати журбу і клопіт. От за те — мене серце болить.

„Завтра має бути державна парада й наші школи мають робити дефіляду. Не знаю, як то буде з тою парадою, а наша гімназія і так висить уже на волосочку і певно, що вже довго не потреває. А ми засуджені тепер, „завішені", і до школи не ходимо. Тому в школі мало хто остався.

„В мужеській ґімназії також безголовля. Тепер доходить до того, що добрих професорів викидають, а лишають півголовків, котрі цілком нищать молодіж і відвертають її від себе. Тому нема згоди між уче违ницями і професорами, ні співчуття, ні вирозуміння. Лишають нас як овець на полі, а як щось станеться, кажуть: „А хіба я вам того не казав", або: „Я знав, що так буде" і т. п. Ні в якому ділі не скажуть ученикови: Сину, не роби так. Ховаються як тхорі, а молодіж висувають на небезпеку, а навіть на нараження життя. А коли що не вдасться, вилізають з нор і кажуть: „А-бо ми вам не казали...!" Таких тепер має молодь провідників. Як будемо їх далі слухати і йти за їх радами, то будемо надалі тим, чим є тепер, а то трусами і рабами. Я тепер переконана, що лишень молоде покоління свідоме й завзяте й що лиш воно може вивести нарід з неволі. Я не можу так усього тут висказати, але Ви, Тату, мене розумієте й не будете гніватися за ті прикрости, які я Вам зробила. Завтра раненько їду до дому, заберу книжки і буду вчитися та ждати на остаточний вирок".

Лікар.

В теперішних часах як лікар лічить задармо, то поміч його чорта варта.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШИКАҐО, ІЛЛ., (ҐЕЙДЖ ПАРК).

Листопадове свято.

Українська кольонія полудневої части міста мала нагоду відсвяткувати свято Першого Листопада дня 24. листопада в чеській великій галі, 48. і Гонор вул. Концертову програму виконали хор і школа при „Січи" під управою д. Мусійчука. Зібрані присутні налюбувалися піснями хоровими старших дітей, деклямаціями та сольовими піснями, між иншим гарним сольом сопрановим пані Мирослави Мусійчук. З деклямацій найкраща була панни Й. Гірняк. Співала також сольо панна Пелех і гром. М. Гірняк. Святочне слово виголосив п. І. Побуцький, бувший січовий стрілець. Збірка на інвалідів і У. В. О. принесла $60.00, що разом зі списом жертводавців заслано до краю через „Обєднанне".

Гість.

—o—

АНСОНІЯ, КОНН.

Державне свято. — Резолюції стейтового зїзду.

Дня 3. листопада відбувся тут концерт в память Листопадових Днів. Концерт влаштовано в Либерті Гол, в якій відбувалися того дня наради делеґатів, котрі приїхали на Стейтовий Зїзд Українців стейту Конетикат.

Рано відправив місцевий священик о. Ротко панахиду по полеглих стрільцях, виголосив притім патріотичну промову та перевів збірку на інвалідів.

На концерті виголосив о. Ротко вступну промову і говорив річево й патріотично.

Всі хоральні продукції виконав місцевий український церковний хор під діриґентурою дяко-учителя Р. Гвоздевича вдоволяючо. Сольові точки відспівали гр.-ка К. Гвоздевич і Т. Клянцко, а з деклямацій найлучше вивязався І. Докля. Деклямував вірш „Слабодухам". Як видно, з гр. І. Доклі буде добрий декляматор, коли схоче трохи над собою попрацювати.

Головний реферат виголосив гр. В. Кедровський. Мимо того, що шановний бесідник був умучений ізза нарад зїзду, де промовляв до делеґатів, то й тут показався майстром слова. В одногодинній промові змалював нам перебіг подвигів української армії, Січових Стрільців. Згадав і про наших нещасних інвалідів, котрі тепер полишені на ласку українського народу, додаючи, що булоб великим соромом для нас, як нації, колиб ми їх тепер оставили, не давши їм помочи.

А треба знати, що Польща так далеко поступила в своїм шовінізмі, що заборонила добровільні збірки для прохарчовання наших героїв.

Бесіду гр. В. Кедровського переривано часто гучними оплесками.

Опісля виступив діточий хор, який відспівав пару народних пісень. Поява діточого хору зробила дуже миле враження. Діти в білих строях виглядали як громадка русалок, і співали досить добре. На концерті було коло пятьсот щирих Українців, місцевих і околичних. На кінці забрав слово о. А. Ротко і завізвав присутних до жертвенности для наших інвалідів. Як завжди, так і тепер наше громадянство не пожалувало своїх щирих жертв.

Жертвували: по $10: о. А. Ротко, П. Салабай, Н. Саламандра, М. Саламандра, І. Шуманський; по $5: В. Калина, І. Йосифишин, А. Зборівська, від. 350 У. Н. Союза зі Стемфорд, Конн.; по $2: Ол. Мерещак, Г. Патинок, В. Вавро, І. Радзіх, Т. Пастущак, С. Корівчак, о. А. Нижанковський, Й. Вовк (Бріджпорт), А. Бих, Г. Стасишин, М. Семчишин, Д. Чернявський, В. Палиїв, Й. Вовк (Денбури), Н. Пованда, Р. Оліяр, І. Патуляк, Н. Левицький, Й. Кріса, Д. Демарецький, Т. Захаревич, о. А. Улицький; по $1: Г. Наджоґа, Ф. Ярош, Т. Гірчаковський, Й. Крук, Д. Винник, І. Глива, Н. Біліцький, А. Андрушків, І. Колтко, Г. Рубас, Д. Махно, Н. Ґайда, Й. Шеньґера, М. Сендзік, Г. Хомкович, В. Щербатюк, С. Батюк, М. Сенявський, Д. Іванушка, І. Боров, М. Довгий, М. Кутний, Н. Никорчук, Анастазія Никорчук, М. Брухівський, п-ні Стевенсон, Ю. Лесів, Я. Куйбіда, А. Струк, В. Глива, Т. Кісик, М. Захаревич, А. Захаревич, М. Біньковська, Р. Труш, А. Труш, І. Вольняк, Р. Гвоздевич, А. Гвоздевич, П. Хировський, К. Марущак, І. Вишньовський, П. Брильо, Й. Підлуський, О. Патуляк, І. Кузів, С. Івацишин, В. Веньґринович, П. Слівінський, Т. Митерко, Б. Мирон, М. Мандрона, А. Городинський, Й. Клівак, Ю. Демчук, Й. Клянцко, П. Гамуляк, Й. Азіма, Т. Наджоґа, А. Зиновяк; по 50 ц.: С. Шуран; дрібними датками $3.37. Не записано імен пятьох жертводавців на суму пять долярів.

Збірка на салі, підчас концерту виносила $182.87.

Загальний прихід був $417.37.

По відтягненню видатків осталося $324.72.

Гроші розпреділено після бажань жертводавців, як слідує: На інвалідів $214.72. На оборону Галичини (У. В. О.) $110.00. Попередна збірка на У. В. О. і „Сурму" $116.90. Разом призначено для краю $441.62.

Разом з тим подаємо:

Резолюції Стейтового Зїзду:

До всіх Українців у Злучених Державах Америки, Канади, Бразилії й Арґентини.

„Ми, американські горожани українського походження і мешканці стейту Конетикат, зібрані на Стейтовім Зїзді в справі заснування Стейтової Орґанізації і допомоги Рідному Краєви в місті Ансонії, Конн., дня 3-го листопада 1929 року в гали „Либерті Гол" при улиці Хмельницького, взиваємо

I. Всіх Українців без ріжниці їх віроісповідань і партійних переконань, замешкалих в повище згаданих країнах, щоби негайно перевели подібні орґанізації в кождій окрузі, де тільки живуть наші еміґранти, і взялись разом спільно до активної праці несення моральної і матеріяльної помочи рідному краєви аж до повного визволення наших земель з рук окупантів і створення Великої Суверенної Соборної-Демократичної Української Держави.

II. Старатись обзнакомити громадянство згаданих країн з визвольним рухом Українців через пресу й устну аґітацію, відповідно до обставин і вимог поодиноких місцевостей.

III. Старатись позискати як найбільше прихильників і симпатиків для українських визвольних змагань.

IV. Взиваємо всіх наших єпископів і все українське духовенство стати разом з цілим українським народом на іміґрації до згаданої праці в користь рідного краю і дати поміч в сих визвольних змаганях аж до осягнення повної побіди.

V. Взиваємо нашу світську інтеліґенцію до спільної праці з нами. Особисті порахунки полишім на боці.

VI. Проч із з невірою! Усуньмо все, що стоїть нам на перешкоді до спільної і корисної праці для себе самих і рідного краю.

Не пора нам тепер дебатувати про устрій держави, котрої ще не маємо, бо се тільки стримує працю для рідного краю. Впершу чергу збудуймо свою державу.

VII. Не пора згадувати вічно за старі помилки, а треба старатися, щоби ті помилки більше не повторились. Отож до праці!

А хто не з нами, той проти нас!

Ол. Мерещак і Мих. Довгий, секретарі.

ЖЕРТВИ НА СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА

зложені у вересні 1929 р.

АСТОРІЯ, Н. Й.

Члени бр. св. Миколая, від. 5 У. Н. С., жертвували: Д. Бурдиґа 2 дол.; Н. Захарчук, Д. Симбай, І. Драла, С. Кривень, П. Лешко, Н. Табака, І. Кубарик, П. Олійник, В. Федак, С. Федак, І. Сидор, Й. Олійник, Т. Рудик, П. Барниґа, П. Лабяк, С. Михлів, А. Климишин, М. Заровенний і Д. Попадюк по 1 дол.; А. Захарчук і Т. Микитин (мол.) по 50 цнт. — Разом $22.00

БАЛТІМОР, МД.

Іван Бавровський, член бр. св. Петра і Павла, від. 81 У. Н. С., жертвував 1.00

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

На хрестинах у гром. Василя Сметани, предсідателя тов. ім. Івана Франка, від. 97 У. Н. С., присутні гості жертвували: В. Сметана, І. Долинський, о. В. Горохівський, Н. Гладкий, І. Дудащик, М. Припхан, В. Пухир, С. Ворона, П. Зіньків, І. Славич, Ч. Ґаланіш, І. Гук, Н. Н., П. Сантаросіта, Н. Н. і М. Табачук по 1 дол.; Н. Н. 50 цнт. — Разом .. 16.50

ДІТРОЙТ, МІШ.

Гром. Петро Кізел, секретар бр. св. Івана Хрестителя, від. 292 У. Н. С., надіслав ось такі жертви: 1) На хрестинах у гром. Максима Савки присутні гості жертвували: Петро Кізел і Іван Дзядик по 2 дол.; Катерина Дзядик, Максим Савка, Анна Савка, Анна Кізел, Василь Топольницький, Дмитро Запотічний і Іван Малішевський по 1 дол.; Горпина Демчук 50 цнт. — Разом $11.50. 2) На сходинах у гром. Стефана Романишина гром. Дмитро Запотічний зібрав 7 дол. 3) На мітінгу братства зложили: Дионисій Длугаш, Юрій Шевчук і Микола Сушицький по 2 дол.; Михайло Ковтунович 1 дол.; Антін Ванкович 50 цнт. — Разом $7.50. 4) За спродані відзнаки 2 дол. 5) Петро Кізел замісць вінка на могилу бл. п. С. Ядловського 2 дол. — Загалом 30.00

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Члени тов. Вільні Козаки, від. 316 У. Н. С., жертвували: Теодор Кравець 2 дол.; Петро Скорохода, Михайло Завацький, Теодор Вигоцький, Теодор Турчин, Яким Андрейців, Данило Гой, Василь Кучмій, Андрій Петрів, Кость Гнатів, Григорій Сенів і Михайло Полянський по 1 дол. — Разом 13.00

ЗІСТАВЛЕННЯ.

У вересні зложено	$ 82.50
Попередно оголошено	45,663.18
Разом	$45,745.68

ОСТРІВ, ЯКОГО НАСЕЛЕННЮ НЕ СПІШНО.

Повільні люди. — Жінка в пошанівку. — Управа рижу. — Крадіж худоби, це домашній спорт. — Хата в середині. — Столиця. — Торг. — Лічнича місцевість. — Спеціяльности природи.

Мадаґаскар це четвертий на світі острів під оглядом величини (по Ґренляндії). Поверхня Мадаґаскару разом із маленькими прибережними острівчиками виносить 585,530 квадр. км. Мешканці Мадаґаскару належать до маляйсько-полінезійських племен і називаються Малґаші. До найхарактеристичніших прикмет Мадаґаскарців належить рівнодушність для часу. Малґашеві ніколи не спішно, він ніколи не скаже, що не має часу. Крамарі в Тананаріві, столиці Мадаґаскару, нераз по кілька днів пересиджують на базарі із своїм нужденним крамом і ждуть покупця. Нужденний заробок кілька су оплачує їм це безнадійне та флегматичне чекання. Другою характеристичною прикметою тих племен то високе відносно становище жінки. Богато літ, заки Мадаґаскар заняли Французи, жінки були королевими тої країни. Не буває теж на Мадаґаскарі, щоби чоловік примушував жінку до тяжкої роботи, як це буває в звичаю тубильців інших країв, де чоловік радо виручається своєю жінкою в усякій роботі. Самособою і чоловік на Мадаґаскарі не запрацьовується. Боротьба за істнування на цьому острові не тяжка, головна праця це управа рижу, на яку припадає кілька днів у році, та плекання і... крадіж худоби. Коли кажемо „крадіж худоби", то не розуміємо під цим щось злого та поганого. На Мадаґаскарі інші поняття, ніж ми їх маємо в ділянці права власности. Викрадання худоби це в Мадаґаскарі національний спорт. Чим для Анґлійців є футбол, тим для Малґашів є викрадання землякам домашніх звірят. **Сказати мешканцеві Мадаґаскару, що він навіть не є здібний вкрасти корову, це обида, яку лише кровю можна обмити.** Та це не значить іще, що Малґаші злодії.

Щоби ввійти до малґашської хати, треба добре нахилитися: входиться низьким отвором до хати, в якій є лише одна „кімната". На долівці широка мата, побіч ватрище, в хаті нема комина. Кілька кошиків із рижом, величезний залізний горнець до варення, один або два глиняні збани, або широкі баньки на воду — це й уся обстановка хати, самособою вбогої. Щоби сусіди поважали господаря, мусить він ще мати чимало фетишів (амулетів), прикрас, а навіть ріжної чужинної тандити. Уваґу чужинця звернуть ще на себе павутини. Шафи на одежу нема, бо Мадаґаскарець усе, що має, носить із собою. Не розлучається теж із великою тюлевою накидкою, яка йому служить за накриття як в день, так і в ночі.

Столиця Тананаріва має 70 тисяч населення. Мало котре місто, так маленько цивілізованих, має стільки туристів, що Тананаріва. Хоч Французи заняли Мадаґаскар ще в 1895. році, то мешканці його мало змінили свій первісний спосіб життя, свої звичаї, обичаї та навички. Одинокою ознакою, що цивілізація і тут продісталася, є високі вежі та надаючі радіостації. В місті примітивні доми, побудовані з непаленої цеґли, богато теж і деревляних домів. Подекуди одно-й двоповерхові доми домінують над масою партерових домів. Найцікавішим будинком є бувша палата королеви, на вершку гори, посеред міста. Від часу прогнання останньої володарки Мадаґаскару, Ранавалони III., палата перемінена в національний музей.

Кождий торг це наче національне свято, хоч тубильці не надягають ніяких святочних одягів, бо їх не мають. Чого на тому торзі нема? Найріжніші овочі, відомі й невідомі чужинцеві, вироби з трощі, капелюхи, ріжні фляшки, ріжна заґранична тандита та прикраси. Окреме місце займають величезні коші, повні сарани. Тубильці дуже радо їдять сарану (саранчу), не можуть нахвалитися її смаку. Та на першім місці ставлять коріння ростини, званої маньокою, що смаком похожа на бараболі та каштани.

Інакше виглядає місцевість Ансірабе, що лежить на південь від Тананаріви. Це клініматична, прогулькова місцевість. Є там горячі джерела, які достарчають лічничих купелів. Місто це виглядає вже зовсім по чужинному. В ньому все повно кольоніяльних урядовців. По острові подорожується залізницею, човном, автобусом або фаланзаною (лектикою, носилкою). В Мадаґаскарі жили колись цікаві птахи зв. епиорніс. Вигинули вони ще в 16-ім столітті. Були це птахи більші ніж струс, а винищили їх захланні білі та колірові мисливці. Полювали на них задля мяса. Ще тепер можна в піску найти скаралупи тих величезних птахів. Цікаве є теж, уже майже до тла винищене, дерево ґумове: евфорбія інтізі. Дерево це стараються) плекати у Каліфорнії та Флориді й Арізоні. Сподіються, що ця порода дерева закліматизується в Злучених Державах.

У запалі красноріччивости.

— Вісімдесять долярів за цю шкіру з тиґра — це рішучо задорого!

— Але подумайте, пані, які то лови на тиґри є небезпечні тай що ці смужки зафарбовані зовсім, наче природні!

—o—

2000 долярів за корову.

В Злучених Державах Північної Америки, як відомо, заборонено продавати алькоголеві напитки.

Усеж таки в наглих випадках хороби на лікарське свідоцтво можна дістати алькоголь в аптиці.

Отож добродій Нікербокер вилетів з авта й тяжко потовкся. Подали йому молоко, змішане з румом.

Нікербокер так був зворушений, що крикнув:

— Продайте мені цю корову, що дає таке молоко. Я зараз заплачу за неї 2000 долярів.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КАЛУМЕТ СИТІ, ІЛЛ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 80, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 8-го грудня, точно в годині 4-ій пополудни, в домі під ч. 637 Фрілеид Еве. Проситься всіх своїх членів явитися. Буде вибір уряду на 1930 рік. Не явившийся член заплатить кару. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Маркевич, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Тов. Український Сокіл, від. 304, повідомляє, що збори відбудуться 7-го грудня, в годині 7-ій вечером в ґали парохіяльній. Всі члени мають прийти на сей мітінґ, бо буде вибір уряду на 1930 рік і другі важні справи. — Алекс.; Коавльчук, предс.; Іван Грубяк, кас.; Андрій Мигаль, секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. Тов. ім. Ів. Франка, від. 271, подає усім своїм членам до відома, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 8-го грудня, в годині 6.30 вечером, в Укр. Нар. Домі, 1222 Lackawanna Ave. Проситься усіх членів прибути на сей мітінґ, бо буде вибір уряду на 1930 рік, роздача календарів і другі важні справи. Буедмо принимати нових членів без вступного. Пригадується родичам-членам, котрі мають дітей, щоби вписували до Молодечого Департаменту. Довгуючих членів взивається вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Петро Вашишин, предс.; Конст. Юськів, кас.; Дамян Чучман, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. Укр. Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що річний мітінґ відбудеться дня 8. грудня, в ґали церковній, 34 Біч ул., точно в годині 2-ій пополудни. Обовязком кождого члена прийти точно на час, щоби всі товариські і союзові справи на річних зборах перепровадити. Буде вибір уряду на 1930 рік. Кождий член отримає календар за оплатою 30 центів. Буде читаний статут товариства. Будемо приймати до товариства і Союза без оплати вступного. Приходіть всі точно на час. — В. Венгринович, пр.; І. Глива, кас.; Мих. Гальцевич, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. св. Василія, від. 168, повідомляє усіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 8. грудня, в годині 2.30 пополудни, в ґали Івана Ваверчака, 782 State St. Проситься всіх членів прийти на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде справоздання контрольної комісії і уряду за 1929 рік. Відтак буде вибір уряду на 1930 рік. Будемо принимати нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Після ухвали не явившийся член на річнім мітінґу заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Гр. Дячишин, предс.; Теодор Іванило, кас.; Мик. Пашин, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 8. грудня в парафіяльній ґали, в 3-ій годині пополудни. Проситься усіх членів прибути на час, бо маємо богато важних справ до полагодження. Буде вибір уряду на 1930 рік. — Йосиф Кобрин, предс.; Андрій Романів, кас.; Никола Путас, фін. секр.; Юрій Бойко, рек. секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 293, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 7 грудня, в годині 7-ій вечером, в ґали парохіяльній, 157 — 18 ул. Обовязком є кождого члена прибути на річний мітінґ, бо буде вибір нового уряду і богато інших важних справ. Не прибувший член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Будемо принимати нових членів до братства і У. Н. Союза без вступного. Пригадується членам, щоби записували свої діти до У. Н. Союза. — Семен Нигрич, пр.; Стефан Музика, кас.; Теодор Вальорний, секр.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 344, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 8-го грудня, в годині 4-ій пополудни, в ґали під ч. 42 North St. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости, щоби урядники могли здати чистий рахунок за 1929 рік. Довгуючі члени будуть суспендовані. На мітінґу буде вибір уряду на 1930 рік. Не явившийся на мітінґу член буде підлягати карі 1 дол., а урядник 2 дол. Спізнившіся члени будуть також карані. — Теодор Присташ, предс.; Іван Поклітар, кас.; Павло Лівкович, секр.

ГЕМПСТЕД, Л. АЙ. Тов. Запорожська Січ, від. 327, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в четвер 5-го грудня, в годині 7.30 вечер, в Укр. Роб. Домі при Uniondale Ave. Пригадується довгуючим членам щоби вирівнали свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Кождий член повинен прийти на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Будемо принимати нових членів без оплати вступного, тому користайте з нагоди і приводіть своїх знакомих. — Й. Душенчук, предс.; М. Катола, кас.; М. Кирич, секр.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Згода, від. 62, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться 8 грудня, під ч. 6177 Ґленмор Еве., точно в годині 1-ій пополудни. Проситься членів явитись, бо є важні справи до полагодження. Буде роздание календарів на 1930 рік. Кождий член повинен взяти свій календар і заплатити 30 ц. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Н. Вовк, предс.; М. Юрків, кас.; В. Бідей, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорожська Січ, від. 206, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 8 грудня, в годині 1.30 пополудни. На сім мітінґу будесь вибирати уряд на 1930 рік. Кождий член має явитись на сім мітінґу і вирівнати свої залеглости; член невиповнивший сего обовязку, заплатить подвійно після статута, котрий сами ухвалили. Буде роздача календарів У. Н. Союза на 1030 рік. — Михаїл Бардачевський, предс.; Карась Сулима, кас.; Петро Гук, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 8. грудня, точно в годині 2-ій пополудни, в товариськім домі Обовязком є кождого члена і членкині прийти і вирівнати свої залеглости, так, щоби не перетягати довгів на другий рік. Пригадується, що календарі вже отримано і кождий член повинен прийти і взяти собі та заплатити 30 ц. Буде вибір уряду на 1930 рік. Контрольну комісію взивається сконтролювати книжки і цілий маєток товариства. — П. Дронь, предс.; Д. Коритко, секр.; П. Архетко, кас.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 8-го грудня, в годині 2-ій пополудни, в православній ґали. Проситься усіх членів прийти, бо буде справоздання уряду, вибір уряду на 1930 рік і поправа місцевого статута. Також повідомляється, що вже є календарі, щоб члени принесли більше грошей і вирівнали свої довги, щоби на другий рік не перетягати довгу. — В. Шишка, Л. Демчук, І. Вербицький.

КЕМПБЕЛ, О. Сестр. Пр. Діви Марії, від. 119, повідомляє всіх своїх членкинь, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 8. грудня, в годині 3-ій пополудни, під ч. 89 Tremble Avenue. Проситься усіх прибути на означений час, бо є важні справи до полагодження. Не явившася членкиня заплатить кару 50 ц., а урядничка 1 дол. Довгуючі членкині мають вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Катерина Лисиганич, предс.; Марія Сокіл, кас.; Марія Білан, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. Тов. Запорожська Січ, від. 67, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в 2-ій годині пополудни в неділю, 8 грудня, в Liberty Hall на May улиці. Буде вибір уряду на 1930 рік і другі важні справи. Не явившийся член заплатить кари 25 ц., а урядник 50 ц. — М. Брухівський, предс.; І. Пиріг, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. Тов. Січ, від. 136, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 8 грудня точно в годині 1-ій пополудни, в ґали церковній, 220 Дз. улиця. На тім мітінґу має бути присутний кождий член і довгуючі мають вирівнати свої залеглости. Буде справоздання за біжучий рік, вибір уряду на слідуючий рік і другі важні справи. Не явившийся на сім мітінґу член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. На тім мітінґу будемо принимати нових членів без оплати вступного. Взивається членів вписувати свої діти до У. Н. Союза. — Лукаш Кравчишин, предс.; Андрій Крупа, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. грудня, в годині 1-ій пополудни, в ґали Укр. Нар. Дому. Проситься всіх членів прибути на ці збори, бо є дуже важні справи до полагодження. Члени довгуючі повинні вирівнати свої вкладки, в противнім разі будуть суспендовані. — Григорій Степанек, фін. секр.

Висилку часописи для Василя Данищука застановила почта; подайте його докладну адресу до адміністрації Свободи, то будесь дальше висилати.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться 12-го грудня при 102 Joiner St. Проситься всіх прибути на збори і вирівнати свої вкладки. Буде також вибір уряду на 1930 рік. — М. Паньків, секр.

МЕНВИЛ ПАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 328, повідомляє усіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 8. грудня, в годині 2-ій пополудни, в ґаві Яроша на Менвил Парк. Проситься всіх членів прийти на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде справоздання контролі відтак вибір уряду на 1930 рік. Будемо приймати нових членів до Бр. і У. Н. Союза без вступного. Уряд взиває всіх членів вирівнати свої належитости, бо в противнім разі довгуючі будуть суспендовані. Не явившийся на мітінґу урядник заплатить кари 2 дол., а член 1 дол. — Іван Рула, перде.; Іван Скорний, кас.; Стефан Василишин, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Свобода, від. 194, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 7. грудня, в годині 7-ій вечером, у Петра Даскевича, 437 W. 39 улиця. Проситься всіх членів явитися конечно на сі збори і заплатити свої вкладки. Будемо принимати нових членів без оплати вступного, тому проситься привести своїх знакомих. Не явившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Іван Витак, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 8-го грудня, в годині 1-ій пополудни, в Укр. Нар. Домі. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є богато важних справ до полагодження. На зборах буде роздаватись календарі У. Н. Союза. Рівнож проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Василь Репужинський, голова; Михайло Гуль, рек. секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

На читальню в Чернилеві Руськім.

Односельчане Чернилева Руського зібрали на забаві $123, а т-во „Тернопільщина" офірувало $10.

Разом зібрано $133 і вислано на читальню „Просвіти" в Чернилеві.

—o—

МЕНВИЛ, Р. АЙ.

З весілля на бойовий фонд.

В домі гром. Павла Любянецького відбулося весілля його дочки Анни і Станислава Гайкового. Чесні гості пригадали собі рідний край, а Д. Роґожин, Ю. Бурак і І. Рак перевели збірку на допомогу бойовій організації. Зібрали $14.17.

Гром. Гайковий заявив, що хоче поділитись скромним короваєм і зложити жертву для калік, що боронили рідної землі. На допомогу нашим інвалідам зложив $2.50, а його жена зложила рівнож таку суму.

Разом вислано до Обеднання $19.

Гість.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

В допомогу інвалідам і політичними вязням.

З концерту, який відбувся дня 10 листопада в память нашої державности, як і з академії і панахиди в українській католицькій церкві було загального приходу $727.-91.

З того було розходу $252.91. Остало чистого доходу $475. Суму ту вислано по половині на допомогу інвалідам і політичним вязням в краю.

Комітет Свята.

—o—

ДІТРОЙТ, МИШ.

Що робити з презентами?

Наші приятелі зложили нам підчас забави з нагоди 23-літного подружа презент в сумі $35. Рівнож переведено збірку на край.

Наш презент пересилаємо до Обеднання й розділюємо так: по $7 на: „Просвіту", сироти, інвалідів, Рідну Школу і У. В. О. та його орган „Сурму".

Павло й Текля Войтовичі.

РІЗДВЯНІ КЛЮБИ ЗРОСТАЮТЬ У ПОПУЛЯРНОСТИ.

У 8,000 фінансових інституціях по цілім краю 9,000,000 членів заощадили $600,000,000.

Що Різдвяні Клюби зростають у популярности, це доказує факт, що Різдвяні Клюби виплачують цього року своїм членам $50,000,000 більше ніж минулого року, а пять разів більше ніж 1920 року.

Різдвяний Клюб є знаменитим засобом заощадження грошей. Він дає певний шлях мати гроші на Різдвяні потреби.

Членом може стати людина всякого звання: професійний чоловік чи жінка, котрих гроші будуть держатися на будучі інвестиції; торговець чи торговка, котрі повинні мати готівку на ріжні наглі випадки; зарібник, який розуміє потребу покладного гроша, і господиня, котра може і повинна занести до банку кождого тижня якусь невеличку квоту. Це дає нагоду шкільним дітям та молодим хлопцям і дівчатам щадити на свою будучу освіту, а рівночасно привчає їх до цінного звичаю щадження.

Integrity Trust Company.

КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДАМ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ